

SAOPŠTENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/YEAR: I

SARAJEVO, 29.12.2014.

BROJ/NUMBER: 1

ANKETA O TROŠKOVIMA RADA*

LABOUR COST SURVEY*

2012

* Objavljeni podaci ne obuhvataju podatke za Brčko distrikt

* *Published data do not include data for Brčko District*

Sarajevo, decembar/December 2014

Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenoj osobi u Bosni i Hercegovini, za 2012. godinu, iznosili su **1.581 KM**.
 Prosječni mjesečni troškovi rada po izvršenom satu rada u Bosni i Hercegovini, za 2012. godinu, iznosili su **10,34 KM**.
 U strukturi ukupnih troškova rada najveće učešće imaju primanja zaposlenih osoba **91,6 %**.

Posmatrano prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010 najviši troškovi rada po zaposlenom zabilježeni su u djelatnostima:

D - Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija **2.725 KM** i
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja **2.725 KM**,

a najniži u djelatnostima:

I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) **986 KM** i
F - Građevinarstvo **1.119 KM**.

Average monthly labour costs per employee in Bosnia and Herzegovina, for 2012, were 1,581 KM.

Average monthly labour costs per hour actually worked in Bosnia and Herzegovina, for 2012, were 10.34 KM.

The highest share in labour costs has wages and salaries 91.6 %.

According to the NACE Rev. 2 classification the highest monthly labour costs per employee were recorded in sections:

D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply 2,725 KM and

K - Financial and insurance activities 2,725 KM,

and the lowest in sections:

I - Accommodation and food service activities 986 KM and

F - Construction 1,119 KM.

1. PROSJEČNI MJESEČNI TROŠKOVI RADA PO VRSTAMA TROŠKOVA, BiH, 2012. godina

1. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS ACCORDING TO THE KIND OF COSTS, B&H 2012.

u KM / in KM

Vrste troškova rada	Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenom <i>Average monthly labour costs per employee</i>	Prosječni troškovi rada po izvršenom satu <i>Average labour costs per hour actually worked</i>	Kind of labour costs
Ukupni troškovi rada¹⁾	1.581	10,34	Total labour costs¹⁾
Primanja zaposlenih	1.449	9,48	Employees incomes
Socijalni doprinosi	126	0,82	Social contributions
Troškovi obrazovanja	4	0,02	Vocational training costs
Drugi troškovi zaposlenih	4	0,03	Other expenditure
Subvencije ²⁾	((1))	((0,01))	Subsidies ²⁾

¹⁾ Ukupni troškovi rada su zbir primanja zaposlenih, socijalnih doprinosa poslodavca, troškova obrazovanja i drugih troškova zaposlenih.

²⁾ Subvencije se oduzimaju od ukupnih troškova rada.

¹⁾ Total labour costs are sum of wages and salaries, employer's social contributions, vocational training costs and other labour costs.

²⁾ Subsidies are deducted from the total labour costs.

2. PROSJEČNI MJESEČNI TROŠKOVI RADA PO ZAPOSLENOM, PREMA DJELATNOSTIMA KD BiH 2010, BiH, 2012. godina ³⁾

2. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS PER EMPLOYEE, ACCORDING TO NACE Rev.2, B&H, 2012. ³⁾

u KM / in KM

Područja djelatnosti KD	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other expenditure</i>	Minus: subvenije Less: <i>subsidies</i>	Sections NACE Rev.2
		Ukupno <i>Total</i>	Primanja zaposlenih <i>Wages and salaries</i>	Socijalni doprinosi <i>Social contributions</i>				
UKUPNO	1.581	1.575	1.449	126	4	4	((1))	TOTAL
B Vađenje ruda i kamena	1.970	1.960	1.768	193	3	7	0	B Mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	1.187	1.179	1.090	89	3	6	1	C Manufacturing
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2.725	2.710	2.478	232	6	8	0	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	1.573	1.567	1.447	119	1	5	1	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Građevinarstvo	1.119	1.112	1.040	72	1	6	(1)	F Construction
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	1.262	1.256	1.164	92	(2)	4	(0)	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Prevoz i skladištenje	1.582	1.581	1.441	140	(1)	2	3	H Transportation and storage
I Djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	986	983	915	69	1	.	.	I Accommodation and food service activities
J Informacije i komunikacije	2.325	2.312	2.087	225	13	3	3	J Information and communication
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2.725	2.704	2.458	246	14	7	0	K Financial and insurance activities
L Poslovanje nekretninama	1.745	1.740	1.578	162	(3)	2	-	L Real estate activities
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1.759	1.748	1.626	121	(10)	(2)	1	M Professional, scientific and technical activities
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.245	1.242	1.151	91	2	2	.	N Administrative and support service activities
P Obrazovanje	1.774	1.771	1.642	130	3	1	1	P Education
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	1.960	1.958	1.799	159	6	2	.	Q Human health and social work activities
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1.247	1.243	1.156	87	1	2	.	R Arts, entertainment and recreation
S Ostale uslužne djelatnosti	2.074	2.063	1.872	191	4	7	-	S Other service activities

³⁾ Troškovi rada po zaposlenom odnose se na broj zaposlenih preračunat u ekvivalent punog radnog vremena.

³⁾ Labour cost per

3. PROSJEČNI MJESEČNI TROŠKOVI RADA PO ZAPOSLENOM PREMA SEKTORIMA DJELATNOSTI KD BiH 2010, BiH, 2012. godina

3. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS PER EMPLOYEE, ACCORDING TO THE GROUPS OF NACE Rev.2, B&H, 2012.

u KM / in KM

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other Labour costs</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		Ukupno <i>Total</i>	Primanja zaposlenih <i>Employees incomes</i>	Socijalni doprinosi <i>Social contributions</i>				
Ukupno	1.581	1.575	1.449	126	4	4	((1))	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	1.431	1.423	1.310	113	3	6	1	<i>Industry</i>
Uslužne djelatnosti	1.684	1.678	1.544	134	4	3	.	<i>Services</i>

4. UDIO PROSJEČNIH MJESEČNIH TROŠKOVA RADA U UKUPNIM TROŠKOVIMA RADA PREMA SEKTORIMA DJELATNOSTI KD BiH 2010, BiH 2012. godina

4. SHARE OF AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS IN TOTAL LABOUR COSTS, ACCORDING TO THE GROUP OF NACE Rev.2. B&H, 2012

(%)

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other Labour costs</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		Ukupno <i>Total</i>	Primanja zaposlenih <i>Employees incomes</i>	socijalni doprinosi <i>Social contributions</i>				
Ukupno	100,0	99,6	91,6	7,9	0,2	0,3	((0,1))	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	100,0	99,4	91,5	7,9	0,2	0,4	0,1	<i>Industry</i>
Uslužne djelatnosti	100,0	99,7	91,7	8,0	0,3	0,2	.	<i>Services</i>

5. MJESEČNI PROSJEK PLAĆENIH I IZVRŠENIH SATI RADA PO ZAPOSLENOM, PREMA DJELATNOSTIMA KD BiH 2010, BiH 2012. godina

5. AVERAGE MONTHLY HOURS PAID AND HOURS ACTUALLY WORKED PER EMPLOYEE, ACCORDING TO THE NACE Rev.2, B&H, 2012.

Područje djelatnosti	Plaćeni sati rada <i>Hours paid</i>	Izvršeni sati rada <i>Hours actually worked</i>	Udio izvršenih sati rada u plaćenim satima rada (plaćeni sati rada = 100) <i>Share of hours actually worked in total hours paid (total hours paid=100)</i>	Sections NACE Rev.2
UKUPNO	173	153	88,2	TOTAL
NEPOLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI	174	154	88,3	INDUSTRY
B Vađenje ruda i kamena	172	144	83,6	B <i>Mining and quarrying</i>
C Prerađivačka industrija	174	154	88,8	C <i>Manufacturing</i>
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	179	157	87,9	D <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	176	155	87,9	E <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
F Građevinarstvo	173	156	90,1	F <i>Construction</i>
USLUŽNE DJELATNOSTI	173	152	88,1	SERVICES
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	173	158	91,4	G <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
H Prevoz i skladištenje	175	154	88,2	H <i>Transportation and storage</i>
I Djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	172	154	89,6	I <i>Accommodation and food service activities</i>
J Informacije i komunikacije	176	153	86,9	J <i>Information and communication</i>
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	174	149	85,7	K <i>Financial and insurance activities</i>
L Poslovanje nekretninama	175	154	87,9	L <i>Real estate activities</i>
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	173	155	89,4	M <i>Professional, scientific and technical activities</i>
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	173	157	90,7	N <i>Administrative and support service activities</i>
P Obrazovanje	174	149	86,0	P <i>Education</i>
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	169	144	85,0	Q <i>Human health and social work activities</i>
R Umjetnost, zabava i rekreacija	172	153	88,9	R <i>Arts, entertainment and recreation</i>
S Ostale uslužne djelatnosti	176	154	87,7	S <i>Other service activities</i>

6. PROSJEČNI MJESEČNI TROŠKOVI RADA PO IZVRŠENOM SATU RADA, PREMA KD BiH 2010, BiH 2012. godina
6. AVERAGE MONTHLY LABOUR COSTS PER HOUR ACTUALLY WORKED, ACCORDING TO NACE Rev.2, B&H, 2012.

u KM / in KM

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih Compensation of employees			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other Labour costs</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		Ukupno <i>Total</i>	primanja zaposlenih <i>Employees incomes</i>	socijalni doprinosi <i>Social contributions</i>				
Ukupno	10,34	10,30	9,48	0,82	0,02	0,03	((0,0))	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	9,31	9,25	8,52	0,74	0,02	0,04	0,00	<i>Industry</i>
Uslužne djelatnosti	11,05	11,02	10,13	0,88	0,03	0,02	.	<i>Services</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Anketa o troškovima rada provodi se u skladu sa regulativama i preporukama EU: Regulativa Vijeća EU br. 530/1999, regulative Evropske komisije br. 1726/1999 i 1737/2005, kao i metodološkim uputstvima Evropske statističke kancelarije EUROSTAT.

Cilj Ankete o troškovima rada

Anketom o troškovima rada prikupljaju se podaci o isplaćenim plaćama i ostalim troškovima rada koje poslodavac plaća za zaposlene osobe, gledano sa aspekta troškova poslodavca, a ne sa aspekta primanja zaposlenih. Ovi podaci omogućavaju poslodavcima i kreatorima ekonomske politike uvid u stanje i strukturu troškova rada u Bosni i Hercegovini.

Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja

Jedinice posmatranja u ovom istraživanju su poslovni subjekti – pravne osobe. Podaci su prikupljeni za pravne osobe kao cjelinu, a ne prema pripadajućim jedinicama u sastavu.

Uzorak

Okvir za izbor uzorka za ovo istraživanje su pravne osobe iz Statističkog poslovnog registra, koji imaju 10 i više zaposlenih. Okvirom su obuhvaćene pravne osobe iz svih područja djelatnosti KD BiH 2010, osim područja:

A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov i O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje.

Okvir uzorka je stratifikovan prema pretežnoj djelatnosti pravne osobe na nivou oblasti KD BiH 2010 i prema veličini pravne osobe (prema broju zaposlenih).

Korištena je kombinovana metoda izbora pravnih osoba (stratifikovanog slučajnog uzorka i punog obuhvata), u zavisnosti od njihove veličine. Obuhvaćene su sve pravne osobe sa 50 i više zaposlenih, dok su ostali (od 10 do 49 zaposlenih) izabrane metodom slučajnog uzorka.

Ukupna veličina uzorka za ATR 2012 je 3.437 pravnih osoba i to u Federaciji BiH 2.150 pravnih osoba, a u Republici Srpskoj 1.287 pravnih osoba.

Obuhvat istraživanja

Od izabranih pravnih osoba prikupljeni su podaci za sve zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme, bez obzira da li rade puno ili kraće od punog radnog vremena, a primili su plaću. Nisu uključena primanja osoba angažovanih po osnovu ugovora o djelu ili autorskom ugovoru, putem omladinskih i studentskih servisa, te učenika i studenata na praksi.

Anketom o troškovima rada obuhvaćeni su samo isplaćeni troškovi rada za 2012. godinu. Obračunati a neisplaćeni troškovi rada za 2012. godinu, nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem. Troškovima rada nisu obuhvaćena primanja koja se odnose na refundiranu plaću ili refundiranu naknadu plaće.

Periodika prikupljanja podataka

Anketa o troškovima rada se provodi u četvorogodišnjoj dinamici, prema zahtjevima EU. Prvo istraživanje ove vrste provedeno je za referentnu 2009. godinu.

Bazni koncepti i definicije

Ukupni troškovi rada iskazani su u bruto iznosu i obuhvataju:

- a) primanja zaposlenih osoba,**
- b) socijalne doprinose,**
- c) troškove obrazovanja,**
- d) druge troškove zaposlenih, umanjene za iznos**
- e) subvencija za troškove rada.**

a) Primanja zaposlenih osoba obuhvataju: **bruto plaće** (osnovne plaće i dodaci na plaće, isplate po osnovu osobne poslovne uspješnosti ili poslovnog uspjeha preduzeća), **naknade bruto plaća** (za dane godišnjeg odmora, naknade za odsustvovanje s posla za vrijeme državnih i vjerskih praznika i neradnih dana utvrđenih zakonom, naknade plaća za prekide u radu bez krivice zaposlenih), **ostale naknade** (topli obrok, prevoz, regres, jubilarne nagrade, naknade članova upravnog i nadzornog odbora ako su u radnom odnosu kod isplatioca i sl.), **isplate u naturi - proizvodima preduzeća** (isplate plaća u naturi i ostalih naknada u proizvodima preduzeća, stambeni smještaj zaposlenih, troškovi korištenja službenog automobila u privatne svrhe).

Osnovna plaća i dodaci na plaću obuhvataju: isplate osnovne plaće, dodatke na radni staž, dodatke za rad u smjenama, dežurstva, noćni rad, prekovremeni rad, rad nedjeljom i praznikom, dodatke zbog loših uslova rada i dr.

Isplate po osnovu osobne poslovne uspješnosti obuhvataju: isplate zaposlenim na osnovu lične poslovne uspješnosti (količina obavljenog posla, kvalitet rada, inventivnost i inovacije).

Dodatne isplate po osnovu uspješnosti poslovanja preduzeća obuhvataju: dodatne isplate zaposlenim na osnovu periodičnog i završnog obračuna, 13. plaću i druge isplate prema kolektivnom ugovoru ili unutrašnjem pravilniku poslovnog subjekta.

Naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora, državnih ili vjerskih praznika i neradnih dana utvrđenih zakonom obuhvataju:

isplaćene naknade plaće zaposlenim osobama za vrijeme godišnjeg odmora, praznika i neradnih dana određenih zakonom. Također su uključene naknade za vrijeme odsutnosti za stručno obrazovanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, za vrijeme prekida rada zbog elementarnih nepogoda, nestanka energije, kvara mašina ili uređaja, nedostatka sirovina, štrajkova i drugih slučajeva propisanih zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom.

Ostale naknade obuhvataju: topli obrok, prevoz, regres, jubilarne nagrade, naknade članova upravnog i nadzornog odbora ako su u radnom odnosu kod isplatioca i sl.

Isplate u naturi obuhvataju: neto troškove preduzeća za proizvode koji su bili darovani zaposlenima ili razliku nabavne cijene i cijene po kojoj su proizvodi bili prodani zaposlenim osobama, robne bonove, bonove za ishranu i kupone za prevoz.

Troškovi stambenog smještaja zaposlenih osoba obuhvataju: troškove stambenog prostora koji je u vlasništvu preduzeća (troškovi održavanja i administracije, troškovi poreza i osiguranja povezanih s takvim smještajem), troškove rente koju plaća poslodavac za svoje zaposlene i troškove za gradnju ili kupovinu smještajnih objekata od strane zaposlenih osoba (razlika između tržišno određenih kamatnih stopa i onih koje su stvarno date zaposlenima).

Troškovi za automobile obuhvataju: troškove za privatnu upotrebu službenih automobila od strane zaposlenih osoba (trošak leasinga, amortizacije, premije osiguranja, održavanja, popravaka, parkiranja, garažiranja, goriva i slično).

Ostale isplate u naturi: uključuju troškove za popravke, održavanje i amortizaciju prostora za pružanje usluga sa područja kulture, sporta i ostalih slobodnih aktivnosti u vezi sa zaposlenim osobama; troškove čuvanja djece zaposlenih (troškove vrtića i čuvanja djece kod kuće); prigodne poklone za djecu zaposlenih, troškove mobitela, troškove za odmarališta, uplate poslodavca u fondove sindikata, stipendije prema ugovoru o školovanju i slično. Ne uključuju troškove za plaće, naknade plaće i doprinose osobama zaposlenih u vlastitom preduzeću za usluge s područja kulture, sporta i ostalih slobodnih aktivnosti, sve oblike subvencija, troškove za odjeću namijenjenu upotrebi na radnom mjestu, investicije u objekte, prostore, prevozna sredstva i opremu te novčanu pomoć iz različitih fondova.

b) Socijalni doprinosi obuhvataju: **indirektne doprinose poslodavca za socijalno osiguranje** (zakonski propisane doprinose na teret poslodavca i dodatne isplate koje idu na teret poslodavca, a namijenjene su za socijalnu sigurnost zaposlenika), što se prema zakonskoj regulativi odnosi samo na Federaciju BiH i **direktne doprinose za socijalno osiguranje** (naknade plaća za dane bolovanja na teret poslodavca, premije osiguranja zaposlenih, pomoć zaposlenima i njihovim porodicama, otpremnine zaposlenima za čijim radom je prestala potreba, otpremnine za odlazak u penziju i sl.), što se prema zakonskoj regulativi odnosi na oba entiteta.

c) Troškovi obrazovanja obuhvataju: troškove za obuke, kurseve, seminare, stručno usavršavanje, za vanjske instruktore na teret poslodavca i sl. Ovdje spadaju također troškovi održavanja, popravke i amortizacije prostora i opreme koji su namijenjeni isključivo obrazovanju, izdatke za pomagala koja se koriste za obrazovanje. Ovi troškovi ne obuhvataju plaće i naknade plaća i doprinosa za instruktore zaposlene u preduzeću, ulaganja u prostore i opremu namijenjenu obrazovanju i troškove obrazovanja koje plaćaju zaposleni.

d) Drugi troškovi zaposlenih obuhvataju: troškove zaštite na radu i radne odjeće kao i troškove zapošljavanja novih zaposlenih (troškovi oglasa, konkursa i sl.).

e) Subvencije za troškove rada obuhvataju sve vrste subvencija od države ili drugih preduzeća ili organizacija usmjerenih isključivo za subvencioniranje dijela ili ukupnih troškova rada. Subvencije su odbitna stavka od ukupnih troškova rada. Isključuju se subvencije koje pokrivaju doprinose i plaćanja za socijalnu zaštitu, troškove obrazovanja i refundirana sredstva od strane Federalnog zavoda za zdravstveno osiguranje ili Federalnog zavoda za penziono ili invalidsko osiguranje i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske ili Republičkog fonda za penziono ili invalidsko osiguranje.

Plaćeni sati rada obuhvataju sate za koje je zaposlena osoba primila plaću, a uključuju izvršene sate rada u punom radnom vremenu, kraćem ili dužem od punog radnog vremena i neizvršene, a plaćene sate rada (godišnji odmor,

praznici i slobodni dani, odsutnost zbog bolesti koju plaća poslodavac i drugi plaćeni, a neizvršeni sati). Nisu uključeni refundirani sati (porodiljsko odsustvo, skraćeno radno vrijeme roditelja, bolovanje koje ne plaća poslodavac i drugi refundirani sati).

Izvršeni sati rada su dio ukupno plaćenih sati rada i obuhvataju izvršene, stvarno odrađene sate rada (efektivne sate rada) u punom radnom vremenu, u radnom vremenu kraćem ili dužem od punog radnog vremena. Također su uključeni i sati kada su zaposlene osobe bile na radnom mjestu, a nisu radila zbog kvara ili čišćenja mašina, pripreme ili čišćenja alata, trenutnog nedostatka posla, odmora kraćih od 30 minuta, pisanja radnih izvještaja, čekanja ili zastoja za koje nisu odgovorni zaposleni a za to vrijeme su primili plaću.

U izvršene sate rada nisu uključeni sati kada zaposlene osobe nisu radile ili ih nije bilo na radnom mjestu (dnevni odmor duži od 30 minuta, godišnji odmor, plaćen dopust, praznici i neradni dani utvrđeni zakonom, odsutnost zbog bolovanja bilo koje vrste, stručnog obrazovanja, plaćeni dopust do 7 dana, prevoz na posao i s posla).

Koeficijent varijacije (CV) je relativna mjera (postotak) pouzdanosti procjene i govori o širini intervala pouzdanosti.

Skraćenice i znakovi:

KD BiH 2010	klasifikacija djelatnosti
0	podatak je manji od 0,5
-	nema pojave
.	podatak je različit od nule, ali se ne objavljuje jer je ekstremno nesiguran, ($CV \geq 30\%$)
(())	podatak je nesiguran, ($20\% \leq CV < 30\%$)
()	podatak je manje siguran, ($10\% \leq CV < 20\%$)
¹⁾	znak za napomenu

METHODOLOGICAL NOTICES

Labour Cost Survey is carried out in accordance with the Regulations and Recommendations of the EU: Council Regulation no. 530/1999, the European Commission Regulations no. 1726/1999 and 1737/2005, as well as the methodological guidelines of the European Statistical Office Eurostat.

The main goal of the survey

Labour Cost Survey obtains data on wages and salaries and other labour costs, paid by employer to employees. These data allow employers and economic policy makers insight into the level and structure of the labour cost in Bosnia and Herzegovina.

Observation unit

The units of observation in this survey are legal entities. Data were collected for legal entities as a whole, and not according to the corresponding local units.

Sample

The sample frame for this survey are legal entities from Statistical Business Register with 10 or more employees. This frame includes legal entities from all sections of activities NACE Rev.2, except: A Agriculture, forestry and fishing and O Public administration and defence, compulsory social security. Sample frame was stratified according to the division of NACE Rev.2., and the size of the legal entity (on the basis of number of employees).

Legal entities with 50 or more employees were all included, while other entities (from 10 to 49 employees) were chosen on the basis of random sample method.

The total sample size for LCS 2012 was 3,437 legal entities, including 2,150 legal entities in Federation of Bosnia and Herzegovina, and 1,287 legal entities in Republic of Srpska.

Coverage

Data were collected for all employees from personnel records, irrespective of the type of employment (temporary or permanent) and duration of working hours (full time or part time), if they received salary. Labour cost of persons that work on the basis of author contracts, contracts concluded with young people's or students' unions are not included. Data on labour cost collected with this survey refers on payed out labor cost, but not on accounted labour cost, not payed.

Labour costs do not cover refunded salaries or refunded compensations of salaries.

Periodicity of survey

Labour Cost Survey is carried out every four years, according to EU Regulations and Recommendations. The first one was conducted for referent 2009. year.

Definitions

Total labour costs cover:

- a) wages and salaries,
- b) social contributions,
- c) vocational training costs,
- d) other labour costs, minus
- e) subsidies.

a) Wages and salaries cover: gross wages (basic wages/salaries and supplements, payment on the basis of personal effectiveness and additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise), **wage/salary compensation** for (annual leave, public holidays and other paid not worked days), **other payments** (for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.), **payments in kind** (company products, costs of housing for employees, cars costs and other payment in kind).

Basic wage/salary and supplements cover payment of basic wages, working span bonus, shift work bonus, divided working hour's bonus, turn of duty, night work, overtime work, work on Sundays, public holidays and days off, bonuses for dangerous working environment etc.

Payment on the basis of personal effectiveness covers payment to employees on the basis of their personal effectiveness (amount, quality and economy of work, inventiveness).

Additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise covers additional payments on the basis of periodical and final accounts, 13th payment, and some other additional payment defined by the collective agreement or by internal acts of the enterprise.

Wage/salary compensation for annual holiday, public holidays etc. covers paid compensations of employees' wages/salaries for annual holiday, public holidays and days off, training, retraining or additional training, interruption of work due to natural disasters, electricity cut-out, breakdown of machinery and equipment, lack of raw material, strikes and other cases defined by law, a collective agreement or a general act.

Other payment covers: payments for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.

Payment in kind covers net costs of the enterprise for products given away to employees, or the difference between the purchase price and the price at which the products were sold to employees, goods coupons, vouchers for meals and coupons for transportation.

Costs of housing for employees covers employer's costs of maintenance, repair and management of accommodation facilities and equipment for employees, taxes and insurance, employer's costs of rent for employees' accommodation, costs of housing loans (the difference between the bank interest and the employer's interest).

Car costs covers cost of personal use of company cars by employees (costs of leasing or depreciation, insurance, maintenance, repair, parking, fuel and similar).

Other payment in kind covers costs of maintenance, repair and depreciation of premises for services and costs of services from the fields of culture, sport and other leisure activities in connection with employees, costs of babysitting children of employees (costs of kindergartens and of child care at home), gifts for children of employees, the cost of cell phones, costs for recreation facilities, employer's payment for trade union, grants under a contract of training etc. Not covered are costs of wages and salaries, compensation and contributions of employees responsible for services in the field of culture, sports and other leisure activities in their own company, all forms of subsidies, costs of clothing to be used at the workplace, investment in buildings, premises, means of transport and equipment, and monetary assistance from various funds.

b) Social contributions cover: **indirect social security contributions** (employer's statutory social security contributions and additional employer's payment for social security of employees), which, according to law refers only to Federation of Bosnia and Herzegovina **and direct social security contributions** (sickness benefit, redundancy payment for permanent lay-offs, solidarity assistance and payments for retirement), which, according to law refers to the both entities.

c) Vocational training costs cover costs of courses, seminars, conferences and payment for external instructors paid by the employer, costs of maintenance, repair and depreciation of premises and equipment intended exclusively for training, costs of tools and instruments used for training.

d) Other labour costs cover expenditure for working clothes, protective clothes and protection instruments paid by employers and intended for use at the workplace, and recruitment costs (costs of advertising job vacancies, testing, cost to the recruitment agencies etc.).

e) Subsidies cover all types of subsidies paid by the state or other enterprises, companies and organisations with the purpose to subsidise part of the labour costs or total labour costs, but not intended to cover social security, vocational training costs and reimbursed costs. Subsidies reduce labour costs.

Paid hours cover total number of hours paid by the employer to all employees. These hours include actually worked hours in full time, part time and overtime, and paid but not worked hours. Not covered are reimbursed hours (maternity leave, nursing, sick leave that are not paid by employer and similar).

Hours actually worked cover hours actually worked in full time, part time and overtime and hours when employees were at the workplace and received earnings but did not work due to work and site preparation, breakdown or cleaning of machinery, accidents, temporary lack of work or writing reports.

Hours actually worked do not cover hours when employees did not work or they were absent from workplace (annual leave, sick leave paid by the employer, paid leave, public holidays and day-offs as prescribed by law and other hours paid, but not worked).

Coefficient of variation (CV) is a relative measure (percent) of reliability estimates, and indicates the width of the confidence interval.

Abbreviations and symbols:

NACE Rev.2	Classification of Economic Activities
0	value is less than 0,5
-	no occurrence
.	not zero but extremely inaccurate estimation, ($CV \geq 30\%$)
(())	inaccurate estimation, ($20\% \leq CV < 30\%$)
()	less accurate estimation, ($10\% \leq CV < 20\%$)
¹⁾	footnote

ANKETA O TROŠKOVIMA RADA ZA 2012. GODINU

Obaveza podnošenja izvještaja zasniva se na članu 3., 5. i 8. Zakona o statistici u BiH. Odbijanje davanja podataka, davanje nepotpunih i netačnih podataka ili nedavanje podataka u propisanom sadržaju i roku povlači kaznene odredbe iz čl. 32. navedenog Zakona. Podaci koji se daju u ovom izvještaju koristit će se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni.

1) Naziv poslovnog subjekta: _____

2) Identifikacioni broj poslovnog subjekta: _____

3) Kanton: _____ Općina: _____

Ulica i broj: _____ Telefon: _____

4) Djelatnost prema KD BiH 2010: _____

Obrazac popunio:

M.P

DIREKTOR

Upisati puno ime i prezime

Tel./Faks:

E – mail:

Datum:

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE OBRASCA ANKETE O TROŠKOVIMA RADA ZA 2012. GODINU

1. Anketa o troškovima rada se provodi na uzorkom izabranim poslovnim subjektima – pravnim osobama.
2. Obrazac se popunjava za poslovni subjekat kao cjelinu, a ne po poslovnim jedinicama.
3. Podaci u ovom obrascu se odnose na 2012. godinu.
4. Unose se samo podaci o troškovima rada za 2012. godinu koji su i isplaćeni zaključno sa danom popunjavanja obrasca. Obračunate troškove rada za 2012. godinu koji nisu isplaćeni ne treba prikazivati u obrascu. Isto tako ne prikazuju se refundirana sredstva, kao ni zaostale isplate koje se odnose na ranije periode.
5. Podaci se upisuju u KM bez decimala.
6. Ako neki trošak koji se traži u obrascu ne postoji u poslovnom subjektu potrebno je na tom rednom broju staviti crticu.
7. Svaki trošak se iskazuje u bruto iznosu. To znači da su uključeni doprinosi iz bruta i poreza koji se plaćaju uz tu vrstu izdataka.
8. Podatke za popunjavanje obrasca treba preuzeti dijelom iz kadrovske, dijelom iz računovodstvene evidencije.
9. Preporučujemo da prije popunjavanja obrasca pročitate cijeli obrazac kako biste imali uvid u njegov kompletan sadržaj.
10. Obrazac je podijeljen u tri tabele: Tabela 1-Podaci o zaposlenima, Tabela 2- Podaci o plaćenim satima rada i Tabela 3-Podaci o troškovima rada.
11. U **Tabeli 1** se iskazuju podaci o zaposlenim osobama na koje se odnose isplate plaća, naknada plaća i ostalih naknada zaposlenih za 2012. godinu, razvrstani po mjesecima i vrsti radnog vremena.
12. U **Tabeli 2** se prikazuju ukupni plaćeni sati rada za 2012. godinu, za zaposlene koji su prikazani u prvoj tabeli, razvrstani na sate zaposlenih sa punim radnim vremenom i na sate zaposlenih sa kraćim od punog radnog vremena. Važno je napomenuti da je ukupan fond sati za jednog zaposlenog koji je radio čitavu 2012. godinu iznosio 2088, ukoliko nije imao prekovremene sate i sedmično radio 40 sati. Također, u ovoj tabeli je potrebno ukupno plaćene sate razdvojiti na izvršene i neizvršene a plaćene sate. Ukoliko se ne vodi evidencija o izvršenim i neizvršenim, a plaćenim satima rada potrebno je napraviti procjenu. Za procjenu neizvršenih a plaćenih sati rada potrebni su podaci o broju dana odmora po zaposlenom, danima državnih praznika, danima bolovanja koji padaju na teret poslodavca i ostalim neradnim danima prema kolektivnom ugovoru.
13. U **Tabeli 3** se prikazuju svi isplaćeni troškovi vezani za angažovanje radne snage za 2012. godinu.
14. Svaki trošak u tabeli 3 se iskazuje samo jedanput.
15. Posebno treba voditi računa o razdvajanju i odvojenom iskazivanju stavki: 3.1. „Bruto plaća za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu“ i stavka 3.2. "Naknade plaća". Ukoliko ne raspoložete evidencijama, odnosno analitikom u okviru bruto plaće potrebno je izvršiti procjenu, rukovodeći se podatkom o satima rada prikazanim u tabeli 2 (stavka 2.2. u koloni 3) i satnice za odsustva sa posla za koje se prima naknada plaće (prema kolektivnom ugovoru ili prema pravilniku o plaćama).

Bruto plaća (stav 3.1) obuhvata osnovnu plaću za rad, minuli rad, dodatke za rad u smjenama, dežurstva, noćni rad, stimulacije, prekovremeni rad, rad nedjeljom i praznikom, bezobzira da li su isplate bile u novcu ili naturi.

Bruto plaća (stav 3.1) ne obuhvata naknade plaća za: godišnji odmor, bolovanje na teret poslodavca, državne praznike i ostale plaćene naknade plaća, jer se one upisuju u stavci 3.2.
16. Podatak o doprinosima na plaću i naknadu plaće (na teret poslodavca) se unosi u posebnu stavku u obrascu (stav 3.5.), i ne iskazuje se u okviru podataka o bruto plaći (stav 3.1.) i naknadi bruto plaće (stav 3.2.).
17. Obratiti pažnju da stav 3.6. Subvencije obuhvata isključivo subvencije date za troškove rada. Redovno finansiranje u školstvu i zdravstvu iz budžeta i fondova ne smatra se subvencijom.
18. Ukoliko neki podaci koji se traže u ovom obrascu nisu raspoloživi u vašim evidencijama potrebno je napraviti što bolju procjenu za iste.

Tabela 1. PODACI O BROJU ZAPOSLENIH NA KOJE SE ODNOSE ISPLATE PREMA VRSTI RADNOG VREMENA

Redni broj	Mjesec	Ukupno	Puno radno vrijeme	Kraće od punog radnog vremena
1	2	3(4+5)	4	5
01	januar			
02	februar			
03	mart			
04	april			
05	maj			
06	juni			
07	juli			
08	august			
09	septembar			
10	oktobar			
11	novembar			
12	decembar			
13	ukupno			

KOLONA 3 obuhvata zaposlene na koje se odnose isplate plaća, naknada plaća i ostalih naknada zaposlenih za 2012. godinu, bez obzira da li su zaposleni na određeno ili neodređeno vrijeme, i bez obzira rade li puno ili kraće od punog radnog vremena.

KOLONA 3 ne obuhvata zaposlene koji nisu primili plaću, zaposlene osobe koje su za čitav mjesec primile refundiranu naknadu plaće (zaposlene osobe na porodiljskom odsustvu, na bolovanju koje ne plaća poslodavac i sl.), kao i osobe koje rade po osnovu ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima, ugovora o autorskim pravima, ugovora sklopljenog s omladinskim i studentskim servisima, volontere, učenike i studente na praksi.

Podatke o broju zaposlenih razvrstati prema vrsti radnog vremena u kolonama 4 i 5.

KOLONA 4 obuhvata zaposlene osobe koje su primile plaću a radile su puno ili duže od punog radnog vremena. Ako zakonom, općim aktom ili ugovorom o radu nije određeno radno vrijeme, smatra se da puno radno vrijeme iznosi 40 sati sedmično.

KOLONA 5 obuhvata zaposlene osobe koje su primile plaću, a radile su kraće od punog radnog vremena.

Tabela 2. PODACI O PLAĆENIM SATIMA RADA PREMA VRSTI RADNOG VREMENA

Redni broj		Ukupno	Puno radno vrijeme	Kraće od punog radnog vremena
1	2	3(4+5)	4	5
2.	Ukupno plaćeni sati rada (2.1.+2.2.)			
2.1.	Izvršeni sati rada			
2.2.	Neizvršeni, a plaćeni sati rada			

Na rednom broju 2. u koloni 3 prikazati ukupno plaćene sate rada (izvršene sate rada i neizvršene, a plaćene sate rada) zaposlenih koji su upisani u tabeli 1 u koloni 3. Ove podatke razvrstati prema vrsti radnog vremena u kolonama 4 i 5.

Na rednom broju 2.1. u koloni 3 prikazati stvarno izvršene sate rada (efektivne sate rada), prekovremene sate i sate kada su zaposleni bili na radnom mjestu i imali prekide u radu bez vlastite krivice, a za to su primili plaću. Ove podatke razvrstati prema vrsti radnog vremena u kolonama 4 i 5.

Na rednom broju 2.2. u koloni 3 prikazati neizvršene, a plaćene sate rada (državni i vjerski praznici, godišnji odmor, plaćene sate po osnovu bolovanja na teret poslodavca i ostale plaćene, a neizvršene sate rada). Ove podatke razvrstati prema vrsti radnog vremena u kolonama 4 i 5.

Tabela 3. PODACI O PLAĆENIM SATIMA RADA PREMA VRSTI RADNOG VREMENA

R. b	OPIS	Iznos u KM
3.1.	BRUTO PLAĆA ZA OBAVLJENI RAD I VRIJEME PROVEDENO NA RADU¹⁾ (sa doprinosima iz plaće i akontacijom poreza na dohodak)	
3.1.1.	Bruto plaća u novcu	
3.1.2.	Bruto plaća u naturi (proizvodima preduzeća)	
3.1.3.	Bruto plaća za bonuse i stimulacije ²⁾ (pojedinačne stimulacije i isplate po periodičnom obračunu)	
3.2.	NAKNADE PLAĆA (bruto sa doprinosima iz plaće i akontacijom poreza na dohodak) (3.2. = od 3.2.1. do 3.2.5.)	
3.2.1.	Naknade plaća za dane godišnjeg odmora	
3.2.2.	Naknade plaća za dane bolovanja na teret poslodavca	
3.2.3.	Naknade plaća za odsustvovanje s posla u vrijeme državnih i vjerskih praznika	
3.2.4.	Naknade plaća za vrijeme prekida rada bez krivice zaposlenih	
3.2.5.	Ostale naknade plaća u novcu	
3.3.	OSTALE NAKNADE ZAPOSLENIM (3.3. = od 3.3.1. do 3.3.14.)	
3.3.1.	Naknade za topli obrok – ukupno (3.3.1.1.+3.3.1.2)	
3.3.1.1.	- u novcu	
3.3.1.2.	- u naturi (bonovi, pripremljen u restoranu i sl.)	
3.3.2.	Naknade za troškove prevoza zaposlenih (3.3.2.1.+3.3.2.2.)	
3.3.2.1.	- u novcu	
3.3.2.2.	- u naturi (kupon, organizovani prevoz zaposlenih)	
3.3.3.	Primanja članova upravnog i nadzornog odbora koji su u radnom odnosu kod isplatioca	

R. b	OPIS	Iznos u KM
3.3.4.	Otpremnine prilikom odlaska u penziju	
3.3.5.	Otpremnine zaposlenima za čijim radom je prestala potreba	
3.3.6.	Regres za korištenje godišnjeg odmora	
3.3.7.	Isplate za jubilarne nagrade	
3.3.8.	Pomoć zaposlenima i njihovim porodicama ³⁾	
3.3.9.	Dnevnice za službena putovanja (bez troškova prevoza i noćenja)	
3.3.10.	Naknade troškova za smještaj i ishranu na terenu (terenski dodatak)	
3.3.11.	Naknade za odvojen život	
3.3.12.	Troškovi korištenja automobila poslovnog subjekta u privatne svrhe ⁴⁾	
3.3.13.	Troškovi stambenog smještaja zaposlenih ⁵⁾	
3.3.14.	Naknade za troškove selidbe	
3.4.	OSTALI TROŠKOVI VEZANI ZA ANGAŽOVANJE RADNE SNAGE (3.4. = od 3.4.1. do 3.4.6.)	
3.4.1.	Premije osiguranja zaposlenih od posljedica nesretnih slučajeva	
3.4.2.	Ostale premije osiguranja zaposlenih	
3.4.3.	Troškovi za usluge zaštite na radu (radne odjeće i sl.)	
3.4.4.	Troškovi zapošljavanja zaposlenih (troškovi oglasa, komisija i sl.)	
3.4.5.	Troškovi stručnog obrazovanja i usavršavanja zaposlenih	
3.4.6.	Ostali nepomenuti troškovi (3.4.6.1 +3.4.6.2)	
3.4.6.1.	- u novcu (novčana davanja za vjerske i druge praznike i sl.)	
3.4.6.2.	- u naturi (troškovi mobitela, vrtića, odmarališta i sl.)	
3.5.	TROŠKOVI DOPRINOSA NA PLAĆE I NAKNADE PLAĆE NA TERET POSLODAVCA	
3.6.	SUBVENCIJE⁶⁾	

1) Stav 3.1. **obuhvata** samo bruto plaće za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu, a **ne obuhvata** naknade plaća koje su iskazane odvojeno u stavu 3.2. (za godišnji odmor, bolovanje, praznike itd.). Ovaj stav obuhvata plaće za izvršene sate rada.

2) Stav 3.1.3. obuhvata isplate na osnovu radnog učinka zaposlenih i isplate na osnovu doprinosa poslovnom uspjehu pravnog subjekta - nagrade i stimulacije na osnovu periodičnog i godišnjeg obračuna i druge isplate u skladu sa općim aktom i ugovorom o radu.

3) Stav 3.3.8. obuhvata isplate za slučaj smrti zaposlenog ili člana porodice, isplata u slučaju teže bolesti zaposlenih, za nabavku lijekova i ostale pomoći zaposlenima.

4) Stav 3.3.12. obuhvata procjenjene troškove goriva, amortizacije, održavanja i popravki automobila koji se odnose na upotrebu službenog vozila u privatne svrhe od strane zaposlenog.

5) Stav 3.3.13. obuhvata novčana izdvajanja poslodavca (plaćanje kirije ili participacije za kiriju) za stambeni smještaj zaposlenih, odnosno procjenu troškova kirije ukoliko zaposleni koristi stan u vlasništvu poslodavca, te naknade i subvencije odobrene zaposlenima koje su povezane sa njihovim smještajem.

6) Stav 3.6. - Subvencije uključuju sve vrste primanja od države ili drugih institucija namjenjenih za pokrivanje direktnih troškova plaća zaposlenih. **Redovno finansiranje u školstvu i zdravstvu iz budžeta i fondova ne smatra se subvencijom.**

LABOUR COSTS SURVEY FOR 2012.

Reporting obligations are based on Article 3, 5 i 8 Law on Statistics of B&H. Refusal to provide the information, providing of incomplete and inaccurate information or failure to provide information within the prescribed period and contents withdraws penal provisions of Art. 32nd said Law. Information given in this report will be used only for statistical purposes and shall not be released as a single.

DATA FOR THE BUSINESS ENTITY FOR WHICH THE REPORT IS SUBMITTED

1) Name of enterprise _____

2) The identification number of the business entity _____ | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

3) Canton _____ Municipality _____ | | | | | | | |

Street and number _____ Telephone number _____

4) Economic activity (subclass of the activity) - a detailed description of the main activities _____
_____ | | | | | | | |

Name of the person completing the report

Phone number of the person completing the report

L.S.

Responsible person

GUIDELINES FOR FILLING UP THE QUESTIONNAIRE OF LCS FOR YEAR 2012

1. Labor cost survey was conducted on the random sample of businesses - legal persons.
2. **The questionnaire is filled out for the enterprise as a whole**, and not by the business units.
3. The data in this questionnaire regarding the 2012th year.
4. The entries are only data on costs for 2012. year that were paid by the date of filling out the questionnaire. Accrued expenses for 2012. year who have not paid should not appear in the questionnaire. It also does not appear to refund the funds, as well as residual payments relating to earlier periods.
5. Data is written to the KM without decimals.
6. If a cost that is sought in the questionnaire does not exist in the enterprise should be in the ordinal numbers to put a hyphen.
7. Each cost is shown in the gross amount. This means that contributions and taxes are included if are paid with that kind of expenditure.
8. Data for filling in the questionnaire should be taken partly from personnel records and partly from accounting records.
9. We recommend you to read the questionnaire before you fill it in, in order to get the complete insight in its content.
10. The questionnaire was divided into three tables: Table 1-Data on employment, Table 2 - Data on paid hours worked and Table 3-Data on labor costs.
11. **Table 1** presents data on employed persons in the related payments, per month and type of working time.
12. **Table 2** show the total paid working hours of work for 2012. year for employees who you are shown in the first table, the hours of employees classified full-time and the hours of employees with less than full-time job. It is important to note that the total number of hours for an employee who worked the entire 2012th year was 2088, when he did not have overtime hours and worked 40 hours per week.
Also in this table need total paid hours to separate the performed and not performed but paid hours.
If you do not keep records of executed and unexecuted and paid hours of work, it is necessary to make assessment.
Assessment of not performed but paid hours required data on the number of days of rest per employee, the days of state holidays, sick leave days on behalf of the employer and other non-working days under the collective agreement.
13. **Table 3** presents all the costs associated with hiring laborforce.
14. Each cost is recorded only once, with the exception of the advance tax on income that is included in the gross salaries and in remunerations of the gross wages, and also be reported separately under the item 3.6.
15. We should take care the separation and separate presentation of items:
 - 3.1. "Gross wages for work performed and time spent at work" and paragraph
 - 3.2. "Remuneration paid."If you do not dispose records and analytics within the gross salary is necessary to carry out an evaluation, guided by information on working hours is shown in Table 2 (paragraph 2.2. In column 3) and the hourly rate for absence from work for which pay is received (by the collective agreement or according to regulations on wages).
Gross salary includes basic salary for the work, past performance, plug-ins to work in shifts, on duty, night work, stimulations, overtime, work on Sundays and holidays, regardless of whether the payments were in cash or kind.
Gross salary shall not include remunerations paid for annual leave, sick leave days on behalf of the employer, public holidays and other benefits paid in wages.
16. Data on **contributions to a salary and remuneration (on behalf of the employer) is entered in a separate item on the form (item 3.5.)**, and are not included in the data on gross wages (paragraph 3.1.) and remuneration (paragraph 3.2).
17. If any information requested in this form are not available in your records is necessary to make the best possible estimate for the same.

TABLE 1. DATA ON NUMBER OF EMPLOYEES TO WHOM PAYMENTS ARE MADE ACCORDING TO TYPE OF WORKING TIME

No.	Month	Total	Full time	Less than full time
1	2	3 (4+5)	4	5
01	January			
02	February			
03	March			
04	April			
05	May			
06	June			
07	July			
08	August			
09	September			
10	October			
11	November			
12	December			
13	Total			

COLUMN 3 comprises the number of employees to whom payments are made irrespective to whether they are permanently or non-permanently employed and whether they.

COLUMN 3 does not comprise employees that did **not receive salary**, employed persons that **received refunded** compensation of salary for whole month (employees on maternity leave, on a sick leave that are not paid by employer and similar) and persons that work on the contractual basis, author contract, contract concluded with young people's or students' unions as well as pupils and students on practice.

COLUMN 4 comprises Employees who receive a salary and worked as much or more than full time. If the law, regulations or contract is not fixed opening hours is considered to be a full-time is 40 hours per week.

COLUMN 4 does not comprise employees who received salary, but worked less than full time.

COLUMN 5 comprises employees who received salary and they work less than full time.

COLUMN 5 does not comprise employees who received salary and they work full time or more than full time.

Table 2. DATA ON PAID WORKING HOURS ACCORDING TO TYPE OF WORKING TIME

No.		Total	Full time	Less than full time
1	2	3 (4+5)	4	5
2.	Paid working hours - Total (2.1.+2.2.)			
2.1.	Performed working hours			
2.2.	Not performed, but paid working			

In row 2 column 3 it is needed to show paid working hours in total (performed and not performed, but paid working hours) of the employees given in table 1. These data should be sorted by type of working time in columns 4 and 5.

In row 2.1 column 3 it is needed to show actually performed working hours (effective working hours), overtime work and hours when employees were present at job even though they had interruptions without their fault and they have received salary for that time. These data should be sorted by type of working time in columns 4 and 5.

In row 2.2 column 3 it is needed to show not performed, but paid working hours (national and religious holidays, annual leave, sick leave paid by employer, and other paid but not performed working hours). These data should be sorted by type of working time in columns 4 and 5.

Table 3. DATA ON LABOUR COSTS BASED ON LABOUR FORCE ENGAGEMENT

No.	Description	Amount in KM
3.1.	GROSS SALARY⁽¹⁾ FOR PERFORMED WORK AND TIME SPENT AT WORK (with the contributions from the salary and advance income tax) (3.1. = From 3.1.1 to 3.1.3.)	
3.1.1.	Gross salary in cash	
3.1.2.	Gross salary in kind (company products)	
3.1.3.	Gross salary for bonuses and stimulation ⁽²⁾ (individual stimulations and payoffs by monthly accounting)	
3.2.	REMUNERATION OF SALARY (With contributions from gross pay and advance income tax) (3.2 = 3.2.1.do from 3.2.5.)	
3.2.1.	Annual leave	
3.2.2.	Sick leave paid by employer	
3.2.3.	National and religious holidays	
3.2.4.	Remuneration of salary during job interruption without employee's fault	
3.2.5.	Other remuneration paid in cash to employees	
3.3.	OTHER REMUNERATION (3.3. = od 3.3.1. do 3.3.14.)	
3.3.1.	Remuneration for meal (total 3.3.1.1+3.3.1.2)	
3.3.1.1	Paid in cash	
3.3.1.2	Prepared in restaurant	
3.3.2	Remuneration for transportation costs of the employees (3.3.2.1.+3.3.2.2.)	
3.3.2.1.	Paid in cash	
3.3.2.2.	In kind (Coupons, the organized transport of employees)	
3.3.3.	Allowances for members of steering and supervisory board employed in company	
3.3.4.	Severance pay for the retirement	
3.3.5.	Severance pay for employees whose work is not needed any more	
3.3.6.	Reimbursement for annual leave	
3.3.7.	Jubilee rewards	
3.3.8.	Solidarity help to employee and her/his family ⁽³⁾	
3.3.9.	Per diem for the business trip (Excluding the cost of transportation and lodging)	
3.3.10.	Remuneration for accommodation and meal on a business/field trip	
3.3.11.	Remuneration for separate living	
3.3.12.	Remuneration for employees who use company cars for personal purpose ⁽⁴⁾	
3.3.13.	Staff housing costs ⁽⁵⁾	
3.3.14.	Compensation for moving expenses	
3.4.	OTHER COSTS REGARDING LABOUR FORCE ENGAGEMENT (3.4. = From 3.4.1. To 3.4.6.)	
3.4.1.	Insurance premiums of employees from accidents	
3.4.2.	Other insurance premiums of employees	
3.4.3.	Expenses for services of protection at work (work clothes, etc.)	
3.4.4.	Recruitment costs	
3.4.5.	Expenses for professional education and training of employees	
3.4.6.	Other costs not mentioned elsewhere here (3.4.6.1 +3.4.6.2)	
3.4.6.1.	In cash (cash benefits for religious and other holidays, etc.)	
3.4.6.2.	In kind (cost of cell phones, kindergarten, resorts, etc.)	
3.5.	CONTRIBUTIONS ON SALARIES AND REMUNERATION BURDEN ON THE EMPLOYER	
3.6.	SUBSIDIES⁽⁶⁾	

¹⁾ Gross salary **includes** only the gross salary for work performed and time spent at work, and **does not include** fees paid are reported separately in item 3.2. (Vacation, sick leave, holidays, etc.).

²⁾ In row 3.1.3 it is needed to show payments based on work effect of employees and payments based on contribution to business success of legal subject – awards and stimulation based on periodical and annual account and other payments in accordance with collective agreement and working contract.

³⁾ Solidarity help to employee and his family includes help in case of death of the employee or his family member, help in case of long or short sickness of the employee or his family member, help for medication supply and medical treatment of employee and other payments to employees and their families.

⁴⁾ This item includes the estimated costs of fuel, depreciation, maintenance and repair of cars that relate to the use of official vehicles for private purposes by employees.

⁵⁾ Staff housing costs employees include financial payment of the employer (full payment/participation of rent) for housing employees, and estimates of costs if an employee uses a flat owned by the employer, and benefits and subsidies granted to employees who are connected with their accommodation.

⁶⁾ Subsidies include all types of income from the state or other institutions intended to cover the direct costs of employee salaries.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
Published and printed by the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina
Sarajevo, Zelenih beretki 26,
telefon/phone: (033) 911-911,
faks/fax: (033) 220-622

Odgovara: Fadil Fatić, zamjenik direktora
Person responsible: Fadil Fatić, Deputy Director

Pripremile: Svjetlana Kezunović, Ivana Simić, Jasna Isaković
Prepared by: Ms Svjetlana Kezunović, Ms Ivana Simić, Ms Jasna Isaković

Štampa: 200 primjeraka
200 copies printed

Elektronska pošta/e-mail: bhas@bhas.ba
Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>